

Opinnäytetyö (AMK)

Auto- ja kuljetustekniikka

Logistiikka

2012

Alex Hellsberg

TOIMINNANOHJAUSJÄR- JESTELMÄN HANKINTA JA KÄYTTÖÖNOTTO

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Auto- ja kuljetustekniikka | Logistiikka

Kesäkuu 2012 | 24

Ohjaaja Kari Lindström

Alex Hellsberg

TOIMINNANOHJAUSJÄRJESTELMÄN HANKINTA JA KÄYTTÖÖNOTTO

Tässä opinnäytetyössä käsitellään toiminnanohjausjärjestelmän valintaa, hankintaa sekä käyttöönottoa. Toimeksiantajana työssä toimii Ralf Hellsberg Oy. Ohjelmiston hankintaprosessin tavoitteena on saada nykyaikainen ja toimiva ohjelmisto palkanlaskentaan ja laskutukseen.

Ohjelmiston hankintaa edelsi yrityksen tarpeiden kartoitus, hankintaprosessin suunnittelu ja erilaisten toiminnanohjausjärjestelmien vertailu. Parhaiten yrityksen vaatimuksia vastasi Passeli-ohjelmisto, joka modulaarisen rakenteen vuoksi mahdollisti ohjelmiston hankinnan juuri niiltä osin kuin yritykseen tarvittiin. Yrityksen johdon kanssa suunniteltiin tarpeellisten moduulien valintaa, ja valintaan päädyttäessä laitettiin ohjelmistosta tarjouspyyntö.

Ohjelmiston asentaminen päätettiin toteuttaa kahdessa osassa. Ensimmäiseksi toteutettiin palkanlaskentaohjelmiston asentaminen ja käyttöönotto. Lopun ohjelmiston osalta päätettiin asennus ajoittaa siten, että uuden tilikauden alkaessa toukokuun alussa olisi uuden ohjelman oltava toiminnassa.

ASIASANAT:

Toiminnanohjausjärjestelmät, atk-ohjelmat

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Automotive and Transportation Engineering| Logistics

June 2012 | 24

Instructor Kari Lindström

Alex Hellsberg

PURCHASE AND INSTALLATION OF COMPANY RESOURCE PLANNING SYSTEM

The aim of this thesis was to purchase and install a company resource planning system for Ralf Hellsberg Oy. The main aim was to achieve a modern system for controlling the company's economy.

Before purchasing, the requirements for the system were determined and different systems were compared. The most suitable system was Passeli professional. The structure of Passeli was flexible and easily managed to the company's needs.

the installation of Passeli was divided into two different sections. The aim was that the entire system is installed and used at the beginning of May. The software for the payroll was installed first followed by the rest of the system which was installed by the end of April.

KEYWORDS:

company resource planning. computer software

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 RALF HELLSBERG OY	7
2.1 Perustietoa	7
2.2 Halikon Huoltokeskus	7
3 OHJELMISTON HANKINTAPROJEKTI	9
3.1 Tavoite	9
3.2 Projektin vaiheet	9
3.3 Riskit	10
3.4 Vanhat toimintatavat	10
3.5 Ohjelmiston valinta	11
3.6 Tutustuminen ja tarjouspyyntö	12
4 PASSELIN ESITTELY	13
4.1 Yleiskuva	13
4.2 Laskutus ja myyntireskontra	13
4.3 Ostoreskontra	14
4.4 Palkanlaskenta	15
4.5 Varastokirjanpito	17
4.6 Pankkiyhteysohjelma	18
5 KÄYTTÖÖNOTTO	19
5.1 Aikataulu	19
5.2 Riskit	19
5.3 Tiedon syöttö	20
5.3.1 Palkanlaskenta	20
5.3.2 Laskutus ja myyntireskontra	21
5.3.3 Varastonhallinta	21
5.3.4 Ostoreskontra	22
6 YHTEENVETO	23
LÄHTEET	24

KUVAT

Kuva 1. Halikon huoltokeskus

Kuva 2. Access-laskutus

Kuva 3. Ostolaskun kirjausikkuna

Kuva 4. Palkkatapahtuman kirjaus

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä käsitellään taloudenhallinnon ohjelmiston hankintaa kuljetusyritykselle ja raskaankaluston korjaamolle. Työn tarkoituksena on päivittää käytettyjä toimintatapoja, mahdollistaa sähköiset osto- sekä myyntireskontrat ja aloittaa e-laskujen lähetys ja vastaanotto. Työ koostuu ohjelmiston hankinnasta, valinnasta ja käyttöönotosta. Koska yrityksellä ei ole aikaisemmin ollut mitään varsinaista toiminnanohjausjärjestelmää, niin hankinnan ja käyttöönoton riskejä ja ongelmia on vaikea arvioida ennen käyttöönottoa.

Tarkoitus on saada yhteneväinen ohjelmisto sekä palkanlaskentaan että laskutukseen ja mahdollistaa tarkempi raportointi ja jopa mahdollisesti tulevaisuudessa kirjanpidon tekeminen ohjelmiston avulla itse. Muutosprosessi ajoittuu päällekkäin varsinaisten töiden kanssa, joten mahdollisia ongelmia voi syntyä aikataulussa pysymisen kanssa.

Ohjelmiston hankinnalla uskotaan saavutettavan säästöä muun muassa työhön käytettävässä ajassa sekä mahdollistavan parempaa ja tarkempaa raportointia ja tilastointia.

2 RALF HELLSBERG OY

2.1 Perustietoa

Ralf Hellsberg Oy koostuu kuljetusyrityksestä, huoltokorjaamosta sekä sisaryhtiöstä Lounaisjakelu Oy. Yrityksen liikevaihto oli vuonna 2010 noin 2 miljoonaa euroa. Yrityksen päätoimialana on lämpötilasäädellyt elintarvikekuljetukset käsitellen runko- ja jakeluliikennettä kauppoihin sekä laitoksiin. (Ralf Hellsberg Oy 2012a.) Kuljetusasiakkaita ovat muun muassa HK-Ruokatalo, Schenker, Valio, Heinon Tukku, Metro tukku, Kimmon Vihannes sekä valmiiden aterioiden kuljetuksissa Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri sekä Salon ja Raision kaupungit.

Yritys työllistää noin 20 työntekijää sekä sisaryhtiö Lounaisjakelu Oy noin 15 työntekijää. Päivittäisessä liikenteessä on kolme täysperävaunuyhdistelmää sekä noin 12 kuorma-autoa. Kaikki autot on varustettu rekisteröivillä lämpötilan seurantalaitteilla ja kaikki ovat myös terveystarkastajan hyväksymiä elintarvikekuljetuksiin.

2.2 Halikon Huoltokeskus

Korjaamo on vuonna 1988 perustettu palvelemaan niin oman kaluston kuin myös ulkopuolisten asiakkaiden tarpeita. Tavallisten huolto- korjaus- ja katsastuspalveluiden lisäksi tarjolla on erikoisosaamisena pesupalveluja - ja desinfiointia (Ralf Hellsberg Oy 2012b.)

Korjaamo perustettiin nimellä Raskaan kaluston pesu ja huolto, mutta on toiminut nimellä Halikon Huoltokeskus vuodesta 2004 lähtien. Korjaamo toimii tontilla, jonka pinta-ala on 4 718 m² ja itse kiinteistön pinta-ala on 875 m². Korjaamo sijaitsee Halikon asemalla osoitteessa Vesalantie 11 noin 500 m tiestä numero 110.

Korjaamo (kuva 1) toimii myös asemapaikkana yrityksen kuljetuskalustolle, joka mahdollistaa elintarviketeollisuuden asettaman kunnon ylläpitämisen kuljetuskalustolle.

Kuva 1. Halikon Huoltokeskus

3 OHJELMISTON HANKINTAPROJEKTI

3.1 Tavoite

Toiminnanohjausjärjestelmän hankinnassa päätavoite on liiketoiminnan kehittäminen. Hankkiessaan toiminnanohjausjärjestelmää yrityksellä tulee olla selvä käsitys siitä, mitä se järjestelmän avulla haluaa liiketoiminnassaan saavuttaa. (Vilpola & Kouri 2006, 11.)

Ralf Hellsberg Oy:ssä ohjelmiston hankinnalla pyritään päivittämään nykyisiä toimintatapoja uudemmiksi, kustannustehokkaimmiksi sekä siirtämään mahdollisimman paljon tietoa sähköiseen muotoon. Pääperusteena hankinnalle oli alun perin laskutusohjelma ja palkanmaksuohjelma, mutta erilaisten ohjelmistokokonaisuuksien tutkimisen jälkeen listaan lisättiin myyntireskontra sekä ostoreskontra. Sähköisten arkistojen säilyttäminen ja tarkasteleminen muodostui suurimmaksi tavoitteelliseksi hyödyksi, koska eniten aikaa on mennyt juuri vanhojen ostolaskujen etsimiseen. Ohjelmisto oli tarkoitus saada pidettyä suhteellisen pienenä kokonaisuutena, jotta sen ylläpitoon ei joutuisi kuluttamaan liiallista työaikaa, mutta sen olisi silti oltava tarpeellisen laaja ja mielellään laajennettavissa oleva.

3.2 Projektin vaiheet

Toiminnanohjausjärjestelmän hankintaprojektin päävaiheet

1. Yrityksen päätös hankkeesta
2. Järjestelmän ja toimittajan valinta
3. Järjestelmän muokkaus ja testaus
4. Käyttöönoton suunnittelu
5. Käyttäjien kouluttaminen
6. Käyttöönotto ja muokkaus

7. Järjestelmän käyttö ja hyödyntäminen liiketoiminnassa (Vilpola & Kouri 2006, 13.)

Ralf Hellsberg Oy:n ohjelmiston hankinta alkoi eri vaihtoehtoihin tutustumisella. Parhaiten ohjelmistoja löytyi eri tarjoajien internetsivuilta, ja osaan ohjelmistoista pystyi jopa tutustumaan lataamalla ohjelmasta demoversion. Päätös hankkeesta on ollut esillä jo hetken aikaa, mutta aika ja tietämys aiheesta eivät ole mahdollistaneet hankintaa.

3.3 Riskit

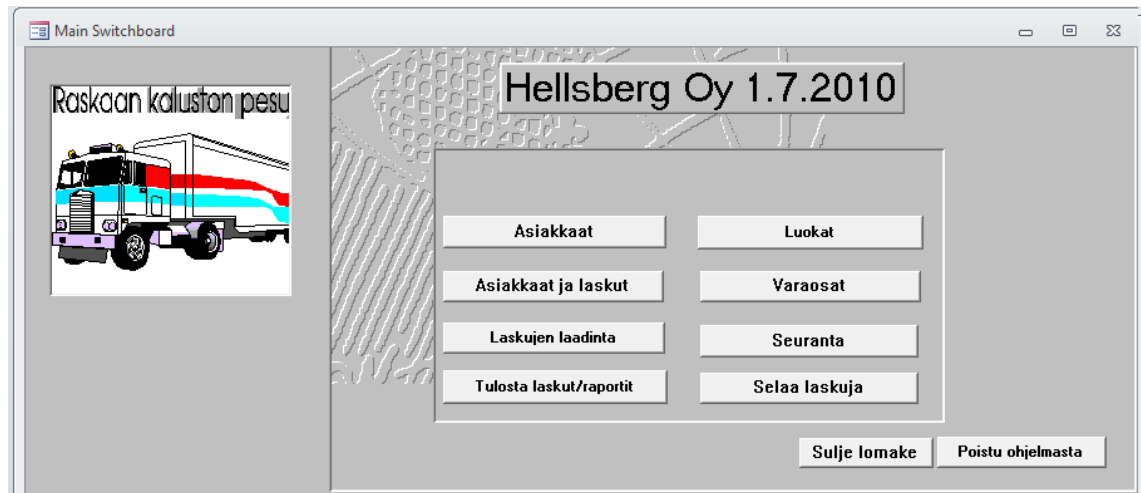
Ohjelmiston hankintaan liittyviä riskejä on lukumääräisesti vähemmän kuin järjestelmän käyttöönottoon liittyviä riskejä. Valinnan riskejä pohdittaessa on otettava huomioon, että todennäköisimmät ja suurimmat riskit saattavat toteutua aiheuttaen koko hankkeen epäonnistumisen ja olla syinä ongelmiin hankkeen myöhemmissä vaiheissa, käyttöönotossa ja käytössä. Ohjelmistoa hankittaessa tulee siis arvioida jo käyttöönoton ja käytön ongelmia. (Vilpola & Kouri 2006, 75-76.)

3.4 Vanhat toimintatavat

Vanhana palkanlaskentaohjelmalla toimi Microsoft Exceliin luotu laskentataulukko ja laskutuksessa Microsoft Access -pohjainen ratkaisu. Palkanlaskenta tehtiin laskentataulukolla ja maksut suoritettiin yrityksen verkkopankin kautta. Laskentataulukon tietueiden päivittäminen ja ajankohtaisten tietojen ylläpitäminen jouduttiin hoitamaan aina omatoimisesti, joka mahdollistaa aina inhimillisten virheiden syntyminen.

Laskutusohjelmalla käytössä on Microsoft Access -ohjelmistolla (kuva 2) koodattu kokonaisuus, joka on ollut käytössä noin viimeiset 15 vuotta. Access -pohja on itse räätälöity yrityksen tarpeiden mukaiseksi, ja ajan mukana sitä on päivitetty tarvittavien muutosten vuoksi. Access mahdollistaa asiakasrekisterin

ja nimikerekisterin, mutta osto- ja myyntireskontra tietoja ei ole mahdollista ohjelmaan tallentaa.

Kuva 2. Access -laskutus

3.5 Ohjelmiston valinta

Alkaessani tutkimaan erilaisia ohjelmistoja kävi hyvin nopeasti selväksi, että tarjonta pienyrityksille ei ole kovinkaan suuri. Ohjelmistokartoituksen alkuvaiheessa yritin etsiä logistiikka-alan yrityksille tarjottavia ohjelmistoja, mutta koska ajosuoritteet ovat hyvin säännöllisiä, niin logistisista vaatimuksista päätettiin luopua. Ohjelmistojen koko, hinta ja käytettävyys rajasivat vaihtoehdot hyvin vähäisiksi, ja lopulta päädyin testaamaan Visma Avendoa. Visman ohjelmisto oli riittävän kattava, sopivan edullinen ja sitä oli mahdollista testata 40 päivää. Kahden viikon testauksen jälkeen Visma Avendon myyjä otti uudelleen yhteyttä ja ilmoitti, että kyseinen ohjelmisto lopetetaan ja se yhdistetään osaksi Passeli-ohjelmistoja.

Passeli-ohjelmistolla oli selvästi laajemmat ohjelmistokokonaisuudet kuin Visman Avendossa, mutta hankinta- ja käyttökustannukset niin ikään reilusti suuremmat. Passelin modulaarinen rakenne mahdollisti kuitenkin ohjelmiston räätälöimisen juuri omiin tarpeisiin.

3.6 Tutustuminen ja tarjouspyyntö

Passeli Ohjelmat Oy ei tarjoa mahdollisuutta ladata ohjelman demoversiota koneelle kokeeksi, vaan tutustumiseen annettiin mahdollisuus ainoastaan 45 minuutin kestoisella esittelyllä, joka järjestettiin etäyhteydellä Internetin kautta. Esittelyssä käydään läpi moduulit, jotka yritys näkee tarpeelliseksi omalle toiminnalleen. Asiallisen esittelyn jälkeen päädyimme tekemään tarjouspyynnön moduuleista : Laskutus ja myyntireskontra, Ostoreskontra, Varastonhallinta, Palkanlaskenta ja Pankkiyhteysohjelma.

4 PASSELIN ESITTELY

4.1 Yleiskuva

Passeli on kuluneiden 20 vuoden aikana vakiinnuttanut asemansa pk-yritysten talous- ja materiaalihallinnon järjestelmänä. Osoituksena tästä yli 50 000 myytyä lisenssiä pelkästään 2000- luvulla. Passeli+ on uuden sukupolven talous-, materiaali, ja palkkahallinnon ohjelmisto, joka on kehitetty yhteistyössä asiakkaiden kanssa soveltaen uusinta teknologiaa. Siksi Passeli+ on käyttäjien tarpeita vastaava ja selkeä ohjelmisto, joka soveltuu käytettäväksi useimmilla toimialoilla. Ohjelmiston monipuolisuus perustuu modulaariseen rakenteeseen, joka mahdollistaa sen, että käyttöön voi hankkia juuri ne ohjelmaosiot joita kyseinen yritys tarvitsee. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

4.2 Laskutus ja myyntireskontra

Laskutus ja myyntireskontra – osiosta löytyvät laskujen ja niiden suoritusten käsittelyyn tarvittavat toiminnot. Osio sisältää muun muassa ryhmälaskutuksen ja mallilaskut, jotka on mahdollista tehdä asiakaskohtaisiksi. Ryhmälaskupohjat liitetään joko asiakkaille tai asiakasryhmille ja ne laskutetaan määritetyin laskutusjaksoin. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Laskun kirjaus – näyttö sisältää monipuoliset toiminnot laskutietojen kirjaamiseen. Laskulle voi määritellä esimerkiksi asiakkaan tilausnumeron, viitteen, toimitusehdon ja toimitustavan. Laskurivit kirjataan käsin tai viivakoodinlukijalla ja ne voivat sisältää muun muassa seuraavat tiedot: varasto, alennusprosentti, hintaluokka, myyjä, kirjanpilotili, kustannuspaikka ja arvonlisäverokanta. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Laskujen ja suoritusten hallinnan helpottamiseksi osiossa on laskutuksen hallintaikkuna, jossa on omat näkymät laskuille ja suorituksille. Laskutuksen hallinnassa voi luoda, muokata, poistaa, hakea tai selata laskuja sekä suorituksia ja

luoda uusi lasku kopioimalla. Lisäksi laskutuksen hallinnassa voi tulostaa laskuja sekä kirjata suorituksia. Laskun riviosan kirjauksen apu-ikkunasta näkee laskurivin nimikkeen menossa-, tulossa-, tuotanto-, vapaa- ja varastomäärätiedot. Jos lisenssi sisältää varastokirjanpidon, esitetään tilanne kaikkien nimikkeen varastojen osalta. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Laskutus- ja myyntireskontra sisältää myös monipuoliset raportit, joista löytyvät tiedot niin kirjanpitoa, kuin lasku-, asiakas- ja nimikekohtaista kateseurantaa varten. Useimmat tulosteet ja raportit voi tarvittaessa lähettää sähköpostin liitetiedostona pdf- muodossa suoraan ohjelmasta. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

4.3 Ostoreskontra

Ostoreskontra – osiosta löytyy toiminnot ostolaskujen ja niiden maksujen käsittelyyn. Ostolaskujen kirjaus mahdollistaa kotimaisten ja ulkomaisten ostolaskujen kirjauksen. Ostolaskuja voi luoda käsin, viivakoodinlukijalla tai lukea finvoice-aineistosta. Maksuaineistojen luonnissa luodaan pankkiin toimitettava maksuaineisto, joka mahdollistaa erissä maksamisen ja kassa- alennusten hyödyntämisen. Tarvittaessa maksuaineiston luonnin voi peruuttaa ja palauttaa ostolaskut takaisin. Maksut voi kuitata käsin tai automaattisesti tiliotteelta. Maksujen kuittaus hallitsee osasuoritukset, kuten alennusten, korkojen, valuuttakurssierojen ja hyvityslaskujen käsittelyn. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Ostolaskun kirjausnäyttö (kuva 3) sisältää monipuoliset toiminnot ostolaskujen kirjaamiseen. Laskulle voi esimerkiksi antaa toimittajan laskunumeron, kustannuspaikan, viitteen, viestin tai veroviestin. Ostolaskun riviosan voi kirjata netto tai bruttohinnoin ja ostolaskuriveille voi valita muun muassa kirjanpitotilin, arvonnäköveroprosentin, kustannuspaikan ja lisäksi selitteen, joka on siirrettävissä liikekirjanpitoon. Ostolaskujen käsittelyä helpottamiseksi sovelluksessa on ostolaskujen hallinta – ikkuna, jossa on omat näkymät ostolaskuille ja maksuille. Ostolaskujen hallinnassa voi luoda, muokata, poistaa, hakea ja selata ostolaskuja sekä maksuja ja luoda uusi ostolasku ja hyvityslasku kopioimalla. Lisäksi ostolaskujen hallinnassa voi kirjata maksuja. Ostoreskontrasta saa myös katta-

vat raportit kirjanpitoa ja toimittajakohtaista seuranta varten. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Veroton	EUR	0,00
Alv	EUR	0,00
Yhteensä	EUR	0,00

Kuva 3. Ostolaskun kirjaus

4.4 Palkanlaskenta

Palkanlaskenta- osio on tarkoitettu palkanlaskentaan, palkkojen maksamiseen sekä sidosryhmille tarkoitettujen maksujen tilityksiin ja niiden perusteiden ilmoittamiseen. Ohjelmassa on kattava raportointi muun muassa palkansaajista, palkkatapahtumista sekä palkkojen kirjanpitotilierittelyistä sosiaalikuuluineen. Ohjelmisto sopii käytettäväksi lähes kaikilla toimialoilla ja palkkoja voidaan laskea kuukausitasolla ohjelmistolisenssin mukaiselle palkansaaja määrälle palkkakausista riippumatta. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Ohjelmisto sisältää monipuoliset palkansaajan työsuhteeseen liittyvät tiedot, kuten perus-, vero-, palkka- ja vakiopalkkatiedot, sekä palkanlaskennan yleis-tiedot, kuten luontaisedut, verottomat korvaukset, eläkelaji-, sosiaaliturva- ja vakuutustiedot. Kaikilla tiedoilla on voimassaoloajat, jotta ohjelma käyttää au-tomaattisesti voimassa olevia tietoja. Tämä mahdollistaa tietojen syötön etukä-teen, sekä vanhojen historiatietojen tarkastelun jälkikäteen. (Passeli tuotekuva-us 2011.)

Palkansaajat ryhmitellään palkkatyyppin perusteella laskentaryhmiin, yleisesti tunti ja kuukausipalkkaisiin. Laskentaryhmille voidaan määritellä laskentajakso, kirjanpitoili, yhteyshenkilö ja palkkakaudet. Tämä mahdollistaa muun muassa kiinteä- ja muuttuvapalkkaisten erillisen tilikäsittelyn kirjanpidossa, sekä palkka-tapahtumien että sosiaalikulujen osalta. Ohjelma sisältää valmiit palkkalajit, jot-ka ovat käytettävissä niin tunti- sekä kuukausipalkkaisille palkansaajille. Lisäksi käyttäjä voi luoda sekä muokata palkkalajeja vapaasti, eikä palkkalajien määrää ole rajoitettu. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Palkkatapahtumia voi luoda käsin kirjaamalla (kuva 4) tai ajamalla laskentaryh-män palkansaajille ennalta määrätyt vakiopalkat. Vakiopalkkojen lisäksi voi kui-tenkin käsin kirjata palkkatapahtumia kyseiselle palkkakaudelle. Palkkatapah-tumien kirjausten jälkeen nettopalkat voidaan laskea joko palkansaajakohtaises-ti tai kaikille kyseisen palkkakauden palkansaajille samanaikaisesti. Laskennan jälkeenkin palkkalaskelmalle voidaan tehdä muutoksia, minkä jälkeen nettopal-kat hyväksytään, jolloin ne ovat maksettavissa. Maksetut palkkalaskelmat ja niistä muodostuneet kirjanpitomerkinnot lukitaan kirjanpitoon siirron yhteydessä. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Palkanlaskenta sisältää monipuoliset tulosteet ja raportit, joista löytyy esimer-kiksi palkkatodistus, matalapalkkatukierittely, maksuluettelo pankeittain ryhmi-teltynä, tapaturmavakuutuserittely, eläkemaksutilitykset, ay- jäsenmaksutilityk-set, ulosottotilitykset, poissaolot, ylityöt, vuosilomakertymät sekä tilierittely, joka on tulostettavissa myös kustannuspaikoittain. Lisäksi palkkalaskelmat voidaan tulostaa palkansaajalle määritellyllä kielellä. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

Palkkatapahtumien kirjaus

Laadinta Muokkaus Riviosa Ohje

Tositenro 183 Kirjattu

Laskentaryhmä: TP - Tuntipalkkaisten laskentaryhmä

Palkkakausi: 30.4.2012 - 13.5.2012

Maksupäivä: 18.5.2012

Palkansaaja: 7
Hellsberg Alex

Työpäivät: 10

Veropäivät: 14,00

Viesti

Numero	Selite
100	Peruspalkka
110	Aikatuntipalkka
111	Tuntipalkka
119	Palkkaennakko
120	Urakkaopalkka
121	Osaurakkaopalkka
122	Urakkaennakko
125	Palkkioopalkka
127	Luottamusmiespalkka
130	6 kk säännönläinen ulkomaanopalkka
131	Ulkom. Suomeen yli 6 kk tulevan palkka
132	Ulkom. Suomeen 4 - 6 kk tulevan palkka
133	Ulkom. Suomeen alle 4 kk tulevan palkka
141	Hko-lisä
142	Liisa %

Pos	Palkkalajino	Palkkalaji	Määrä	Ahinta	Kerroin	Yhteensä	Selite
1	110	Aikatuntipalkka					
2	146	Yölisä					
3	148	Sunnuntailisä					
*							

Numero 1 / 1 Tila Muokkaus Muokattu

Kuva 4. Palkkatapahtuman kirjaus

4.5 Varastokirjanpito

Varastokirjanpito –osio on tarkoitettu materiaalivirtojen hallinnan apuvälineeksi. Varastokirjanpidon tapahtumat perustuvat pääosin myyntitilaukset -, laskutus ja myyntireskontra-, kassa sekä ostotilaukset - osioissa kirjattuihin tapahtumiin. Varastotapahtumia voi kirjata myös varastokirjanpito- osiossa, esimerkiksi inventaariokirjaukset, varastosiirrot varastosta toiseen sekä varastoon otot, varastosta otot ja omaan käyttöön otot. Varastokirjanpito sisältää monivarastokäsittelyn, sekä inventaarioon tarvittavat toiminnallisuudet kuten inventaariolistat, inventoitujen varastosaldojen kirjauksen ja hävikkipäiväkirjat. Varastokirjanpidosta löytyy toiminto, jolla nimikkeet ja toimittajien hinnastot voidaan tuoda ohjelmaan ja hinnat voidaan myös päivittää myöhemmin hinnastojen muutosajo- toiminnolla. Osioista löytyy useita eri raportteja, joiden avulla voi seurata materiaalivirtoihin liittyviä tietoja nimike-, nimikeryhmä tai varastokohtaisesti. (Passeli tuotekuvaukset 2011.)

4.6 Pankkiyhteysohjelma

Pankkiyhteysohjelma mahdollistaa pankkiaineistojen välittämisen pankkien Web Service- kanavaan. Web Service kanavan yhteysohjelmisto on nykyaikainen ja turvallinen tietoliikennetarkaisu Passeli ohjelmiston ja pankin järjestelmien väliin tiedonsiirtoihin. Pankkiyhteysohjelma mahdollistaa verkkolaskujen ja maksuaineistojen lähetyksen pankkiin suoraan Passelista, mutta myös esimerkiksi tiliotteiden ja viiteluetteloiden noudon pankista. Ohjelmisto mahdollistaa yhteyksien luomisen useaan eri pankkiin, jonka avulla aineistojen välitys onnistuu eri pankkeihin samalla ohjelmistolla. Pankista haettavia aineistoja voidaan rajata tilan, tyyppin sekä ajanjakson mukaan. Rajauksessa käytettäviä tiloja ovat uusi, ladattu sekä kaikki, joka mahdollistaa myös jo haettujen aineistojen uudelleen noudon. Rajauksen mukaan haetusta listasta valitaan ladattavat aineistot, jonka jälkeen suoritetaan aineistojen lataaminen annettuun hakemistoon. Hakemistot voi määrittellä itse, mutta ohjelmisto muodostaa oletuksena eri aineistotyypeille omat hakemistonsa. (Passeli tuotekuvaus 2011.)

5 KÄYTTÖÖNOTTO

5.1 Aikataulu

Järjestelmän käyttöönoton ja muokkauksen ajoittaminen riippuu yrityksen tilanteesta. Pahimpana sesonkina uuden erp järjestelmän käyttöönotto on helposti vaarassa epäonnistua. (Vilpola & Kouri 2006, 15.) Palkanlaskentaohjelmiston asentaminen oli tarkoitus aloittaa välittömästi ohjelmiston hankinnan jälkeen, koska ohjelman raportoinnin kannalta on välttämätöntä, että aikaisempien tilikausien tiedot ovat syötettyinä ohjelmistoon. Ajoitusta suunniteltaessa voidaan myös tehdä päätös vaiheittaisesta siirtymisestä uuteen järjestelmään esimerkiksi toiminnoittain. (Vilpola & Kouri 2006, 15.) Muiden moduulien osalta ohjelman asennus on tarkoitus ajoittaa siten, että uuden tilikauden alkaessa toukokuun alussa olisi mahdollista käyttää uutta ohjelmistoa. Haasteena on sujuva siirtyminen vanhoista toiminnanohjausjärjestelmistä uuteen järjestelmään aiheuttamatta kohtuutonta haittaa tuotannolle tai työntekijöille. (Vilpola & Kouri 2006, 15.)

5.2 Riskit

Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta on yritykselle merkittävä investointi ja sen valmisteluun ja toteutukseen tulee liittää systemaattinen riskien arviointi. (Vilpola & Kouri 2006, 70.)

Käyttöönottovaiheen ongelmakohtia ovat muun muassa

- Aikataulun venyminen
- Tietojen siirtäminen vanhasta järjestelmästä uuteen
- Koulutuksen puute
- Riittämättömät tietotekniset perusvalmiudet

- Ajan puute koulutukseen ja käyttöönottoon
- Henkilöstön sitoutuminen uuteen toimintamalliin
- Kustannusten nousu (Vilpola & Kouri 2006, 78.)

Käyttöönottovaiheessa pitää miettiä ja aikatauluttaa projekti tiiviiksi, mutta kuitenkin realistiseksi, jotta hanke haittaisi mahdollisimman vähän normaalia liiketoimintaa. (Vilpola & Kouri 2006, 78.) Ralf Hellsberg Oy tapauksessa suurimmat riskitekijät ovat ajan puute käyttöönottoon ja tietojen siirtäminen vanhasta järjestelmästä uuteen.

5.3 Tiedon syöttö

5.3.1 Palkanlaskenta

Palkanlaskentaohjelmistoa varten ei ollut mahdollista siirtää tietoja vanhasta ohjelmistosta, joten kaikkien palkansaajien henkilötiedot, verotiedot, palkkatiedot ja työsuhdetiedot piti ensin kerätä yhteen ennen kuin pääsi syöttämään tietoja ohjelmistoon. Alkaessani asentaa palkanlaskentaohjelmaa, käytin 45 minuutin koulutuspaketin, jossa käsiteltiin ainoastaan palkanlaskentaohjelman käyttöä, asennusta ja päivitystä. Koulutus tapahtui etäyhteydellä, mutta oli erittäin hyödyllinen ja asiantunteva. Palkansaajien lisäämisessä ongelmia tuotti muun muassa uudet veroprosentit, joka edellytti sekä vanhojen verotietojen että uusien verotietojen lisäämisen jokaiselle palkansaajalle. Myös palkankorotukset helmikuun alussa tuottivat lisää työtä, koska ohjelmaan lisätään aina uusi palkkatieto ja asetetaan sille voimassaoloaika.

Palkanlaskentaa helpottaa, että jokaiselle palkansaajalle voidaan asettaa vakiopalkat. Vakiopalkkoihin voidaan määritellä jokaiselle henkilölle omat palkkalajit joita kyseinen henkilö jokaisella tilikaudella tarvitsee. Tämä helpottaa palkkatapahtuman kirjausvaihetta siten, että kirjaus-ikkunassa on jo valmiiksi esimerkiksi tuntipalkka ja iltalisä kohdat, joihin tarvitsee enää lisätä ainoastaan tuntimäärät. Tuntipalkkojen ja ilta- ja yöllisten laskeminen jokaiselle henkilölle erik-

seen oli kohtalaisen suuri työ, mutta koska vakiopalkkoihin laittamisen jälkeen tätä ei tarvitse tehdä uudestaan vasta kun esimerkiksi palkat nousevat, niin kerralla tehdyllä työllä säästää jatkossa paljon aikaa.

5.3.2 Laskutus ja myyntireskontra

Laskutus ja myyntireskontran kohdalla tietojen syöttö onnistuu osittain vanhoista nimike- ja asiakasrekistereistä. Asiakasrekisterissä on tarkoitus tehdä samalla päivitystä vanhoihin ja nykyisiin asiakkaisiin, sekä lisätä asiakastietoihin esimerkiksi verkkolaskutusosoite ja asiakaskohtaisia alennusprosentteja. Asiakasrekisterin saa siirrettyä suoraan tekstitiedostosta uuteen järjestelmään valitsemalla tietueet jotka halutaan ajaa uuteen ohjelmaan. Asiakasrekisterin siirtoa ei ole vielä tehty, mutta se on testattu pienellä ryhmällä välttääksemme ongelmat lopullisessa siirrossa.

Nimikekortisto sisältää myytävät varaosat, tarvikkeet, pesut, kuljetus-suoritteet ja huollot. Passelin nimikekortistossa ei ole rajaa nimikkeiden määrällä, joka oli yksi ehdoton vaatimus ohjelman hankinnalle. Nimikkeitä on vuosien varrella kertynyt tuhansia, koska uusilla nimikkeillä myydyt palvelut kuten erilaiset pesut tallentuivat automaattisesti vanhaan järjestelmään. Nimikkeiden lisääminen uuteen järjestelmään onnistuu osittain laskutuksessa käytetyistä nimikkeistä ja varaosien ja tarvikkeiden osalta pyritään tekemään uusia sopimuksia tavarantoimittajien kanssa, joilta saadaan myös hinnastot suoraan tekstitiedostona.

5.3.3 Varastonhallinta

Varastonhallinta osiota varten joudutaan vielä päättämään erikseen mitkä varaosat ja tarvikkeet pystytään pitämään ajan tasalla varastonhallinta ohjelmassa. Tietojen syöttö ohjelmaan tapahtuu joka tapauksessa manuaalisesti, koska mitään sähköistä rekisteriä ei ole aikaisemmin ollut. Toukokuun alussa alkava uusi tilikausi mahdollistaa varastotietojen lisäämisen mahdollisimman helpolla, koska uutta tilikautta varten on tehtävä inventaario varastossa olevista tavaroista.

5.3.4 Ostoreskontra

Ostoreskontran päivittämisen aloitus tuntuu erittäin haasteelliselta, koska ennen kuin ohjelma on valmis vastaanottamaan sähköisiä laskuja, tulee laskujen kirjaaminen olemaan hieman työlästä. Ostoreskontraan täytyy luoda toimittajakortisto, johon pystytään laittamaan yleisimmät toimittajat heti osion asennuksen yhteydessä ja uusia toimittajia sitä mukaan kun siihen on tarve. Ostolaskujen käsittelyyn menevä aika pitäisi vähentyä huomattavasti kunhan ne saadaan luettua järjestelmään viivakoodilla tai parhaassa tapauksessa sähköisesti.

6 YHTEENVETO

Työn tavoitteena oli saada yritykselle toiminnanohjausjärjestelmä, jonka käyttö vähentäisi ja helpottaisi tehtyä työmäärää palkanlaskennan ja laskutuksen osalta. Ohjelmiston tarjoaman raportoinnin toivotaan myös mahdollistavan toiminnan kehittämistä ja helpottavan kirjanpidon raportointia.

Hankintaprojekti osoittautui haastavimmaksi osaksi koko työssä, sillä mahdolliset väärät valinnat saattavat kaataa koko prosessin. Hankintaan menikin hie- man enemmän aikaa kuin alun perin oli tarkoitus, mutta osalta prosessia hidas- tivat myös muut työt, joita kasautui hiljalleen niin paljon, että hankintaa piti siir- tää. Visman ohjelmiston lopettaminen oli myös vaikeaa, koska 2 viikon asenta- minen ja tutustuminen oli mennyt täysin hukkaan, mutta toisaalta vaihtaminen Passeliin toi ohjelmaan lisää monipuolisuutta ja mahdollisuuksia kehittää ohjel- mistoa.

Ohjelmiston asennus osui niin kiireiseen aikaan, että päätettiin asentaa ohjel- misto osioittain. Alkuun oli laitettava palkanlaskenta, koska oli jo ylimääräistä työtä syöttää ohjelmistoon alkuvuoden jo maksetut palkat, eikä enempää yli- määräistä työtä haluttu. Palkanlaskennan käyttöönotto sujui yhdessä päivässä ja käyttö oli niin yksinkertaista, että siihen tottui hyvin nopeasti.

Kustannusten osalta ohjelmiston hankinta pysyi aika hyvin aisoissa, eikä yllättä- viä lisäkuluja ilmaantunut. Järjestelmä toki laajeni siitä, mitä aluksi piti hankkia, mutta koska tavoitteena on tulla toimeen pidemmän aikaa Passeli-ohjelmalla niin ohjelman laajuus ja laajentamisen mahdollisuus on ainoastaan positiivista. Ohjelmiston hankintaa voidaan pitää kokonaisuudessaan onnistuneena.

LÄHTEET

Passeli Tuotekuvaus 2011.

Ralf Hellsberg Oy 2012a. Etusivu. Viitattu 6.5.2012 <http://www.hellsberg.fi>.

Ralf Hellsberg Oy 2012b. Huoltokeskus. Viitattu 6.5.2012 <http://www.hellsberg.fi/huoltokeskus>.

Vilpola I.; Kouri I. 2006. Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta C-CEI menetelmän avulla. Helsinki: Teknologiateollisuus ry.